

La frase del dia

“Estan molt nerviosos”

Lluís Llach, CANTAUTOR I PRESIDENT DEL CONSELL ASSESSOR DEL DEBAT CONSTITUENT

Tribuna

Jaume Medina. Catedràtic emèrit de la Universitat Autònoma de Barcelona i escriptor

Dos grans espectacles

Hi ha moltes menes d'espectacles: sagrats o profans, cantats o declamats, directes o en diferit... Tots ells ens són coneguts des de la infantesa i, sobretot, a partir del moment que la televisió feia entrar a totes les llars la cultura de la imatge, i encara més d'ençà que el telèfon mòbil ha possibilitat a tothom arreu on es trobi –a condició que hi hagi cobertura– l'accés directe i instantani als mitjans de comunicació. Tanmateix, hi ha espectacles pensats i produïts per a un gran públic i n'hi ha d'altres de reservats per a unes minories selectes i privilegiades. A la segona categoria pertanyen els dos de què em dispo a parlar a continuació.

EN PRIMER LLOC, I ENCARA QUE JA FA UNS QUANTS ANYS que vaig tenir la satisfacció d'assistir-hi, se m'ofereix espontàniament ben viva la imatge de les representacions sobre la personalitat de Joan Maragall que es van fer des del 2011 a la casa barcelonina del barri de Sant Gervasi on el gran poeta va viure i morir. Un espectacle singular, certament excepcional per la conjunció de factors que hi concorren. D'una banda, l'encert de Josep Maria Jaumà, l'autor de l'obra, a fer reviure en l'escenari únic de la seva pròpia casa el protagonista, amb el qual té lligams de parentiu, servint-se per a reeixir-hi dels articles, els poemes i la correspondència del personatge evocat. D'altra, l'excel·lent sintonia entre la directora Dolors Vilarasau, que sap fer moure amb naturalitat el personatge en el seu propi medi, i l'actor Jep Barceló, que, interpretant Joan Maragall en l'incomparable escenari del menjador de casa seva, amb una dicció catalana impecable, tant en parlar la llengua pròpia com la convencional dels mitjans de comunicació de l'època, sap modelar amb veu i gest i figura una imatge perfectament versemblant de l'escriptor de tants ar-

ticles publicats al *Brusi*, de l'autor de poemes entranyables, del corresponsal que envia als amics les més variades confidències... Tot plegat amb el bon acompanyament musical creat per Joan Alavedra. Un espectacle perfecte, aquest Maragall a casa –tanmateix no pas un Maragall casolà!–, al qual augurarem molt d'èxit en temporades venidores.

EL 28 D'OCTUBRE DE 2018 vaig assistir a la sala Ovidi Montllor de l'Institut del Teatre de Barcelona a la representació de

“Tanmateix, hi ha espectacles pensats i produïts per a un gran públic i n'hi ha d'altres de reservats per a unes minories selectes i privilegiades

l'espectacle *Peiró 42*, produït per a commemorar els 75 anys del seu afusellament pel règim franquista a la localitat valenciana de Paterna i estrenat un any abans a la capital del Maresme. Es tracta d'un espectacle documental d'altíssima qualitat i d'un rigor exquisit, tant des del punt de vista històric –amb entrevistes a diversos professors i estudiosos del personatge– com del de la dramaturgia, perfectament estudiada per a aconseguir els propòsits desitjats, consistents a presentar la trajectòria del líder anarcosindicalista Joan Peiró, nascut a Sants, però fortament vinculat i arrelat a Mataró, on fins i tot en els temps convulsos de la Guerra Civil era reconegut entre els seus conciudadans com una bona persona. L'espectacle, dirigit per Eloi Aymerich, no s'està de res: té uns quants bons actors d'edats diverses, dirigits per Jèssica Pérez Casas, i inclou la presència d'una orquestra sencera (50 músics mataronins) i un cor de 23 cantaires, sota la direcció de Maria Salicrú-Maltas. La presència de l'element audiovisual, amb materials diversos, però sobretot amb entrevistes a historiadors, reforça la trama argumental i aconseguix transmetre una imatge fidel i clara del personatge tot remarcant-ne l'exemplaritat.

EN CONJUNT, UN ESPECTACLE IMPACTANT que al capdavant arrossega el públic a alçar el puny i aixecar-se de la butaca per a unir-se al cor de les llibertàries cantant a ple pulmó l'himne *A las barricadas*, ben descontextualitzat –això sí– dels horrors (cremes d'esglésies, de llibres i d'arxius; saqueigs de convents, assassinats d'homes de religió i de gent amb la sola culpa d'haver estat bona persona...) causats per uns fanàtics furiosos i descontrolats, grans absents en un espectacle que, tanmateix, és del tot recomanable i digne de veure.

De set en set

Anna Carreras

Ja no cal

Ja no cal adoctrinar la mainada, si és que mai ha calgut. Fa temps que, per sort, ve adoctrinada de fàbrica. L'altre dia apuntava que el meu nano

es va posar a recitar *La vaca cega*, el poema de Joan Maragall, mentre sopàvem escudella i carn d'olla. No va passar ni mitja hora que la irònica de torn em va escopir: “Apa, que bé que l'has adoctrinat... Et felicito.” Li vaig haver d'aclarir –justificacions d'aquelles que fan una mandra sobirana– que, al meu fill, no li he parlat mai de Maragall ni de cap altre poeta català mort. Que si se sabia el poema és perquè l'havien cantat a classe de música. Mira, facilitats. I que si sopàvem escudella era per puta casualitat. El nen encara no cuina. Podríem haver estat sopant *lacón amb grelos* o *chicharro al chacolí* o *cocido madrileño* i la paia hauria dit exactament el mateix. Perquè en el fons es tracta d'intervenir, de tocar la pera, d'incomodar, de ficar-se on no et demanen i cardar l'estirabot. Em va arribar a dir que no havia captat bé la ironia del seu comentari: que ella parlava “contra els altres” i que una broma que s'havia d'explicar deixava de fer gràcia. A casa, fer una ironia contra els altres en el context d'una situació domèstica no és una bona idea. Conclusió? Que ho deixéssim córrer: “Nena, em supera el teu recargolament.” D'un fet tan banal com sopar a casa mentre el nano, de manera espontània, diu un poema, vaig anar a dormir amb l'etiqueta de retorçada. No m'ha calgut adoctrinar mai. La majoria de criatures d'avui gasten la mateixa intel·ligència en aprendre un poema de memòria en qüestió de minuts que per escollir qualsevol mena d'opció, sigui política, religiosa, sexual o ètica. I cal celebrar-ho.

Sísif

Jordi Soler

